

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1920.

II. EVFOLYAM. 236. SZAM.

PÉNTEK, OKTÓBER 15

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 25.— K Félévre . . 150.— K
Negyedévre 75.— K Egész évre 300.— K

EGYES SZÁM ÁRA 1 KORONA.
Kapható az összes dohánytözsdékben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Óriási vihar a királykérdés körül

A nemzetgyűlés ülése.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Rakovszky István elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg a nemzetgyűlést. Napirendhez Szemrecsányi György szólalt fel s kérte, utasítsák a bizottságot, hogy sürgősen tárgyalja le a földbirtok-reform munkáját. Napirend előtt Csernus Mihály a haszonbérleti, Frühwirth Mátyas szintén a kisbérleti ügyeket teszi szóvá.

Nagyatádi Szabó István Frühwirthnek kijelenti, hogy bizonyos jelek azt mutatják, hogy a házhelyek kisajátítása elé bizonyos akadályokat gördítenek. Igérem — ugymond —, hogy a törvény végrehajtásának minden erőmmel érvényt szerzek.

Kovács Jézus István a cenzura ügyét teszi szóvá. Mély érzelme van a miszticizmus iránt úgy is, mint hívő hazafinak, aki hisz abban, hogy valami szent misztérium visszaadja a nemzetnek a széttépett országot. A cenzura rengeteg pénzbe kerül és a haszon kevés belőle. Ugy látszik a szerint kezelik, hogy jobb lábbal, vagy bal lábbal keltek-e fel? Melegen ajánlom ezt a pénzügyminiszter ur figyelmebe. Nem szabad pénzt kiadni olyan dolgokért, ami például a bihari főispán beiktatásánál történt, ahol a cenzura megengedte magának azt a viccet, hogy a miniszteri tanácsban keresztülment és a kormányzó által kinevezett főispán nevét kihuzta.

Szónok kijelenti, hogy a szolid, megbízható tőke menekül ebből a világból s árdrágitók, panamisták foglalják el a helyet. A cenzura az árdrágitás leghatásosabb tényezője. A cenzurát felelős emberek kezébe kell adni s fontos katonai külpolitikai és pénzügyi kérdésekre korlátozni.

Gál Gaszton: Véget kell vetni a pretoriánus zsarnokságnak!

Kovács J. István: Szóvateszi a cenzura kezelését a királyság kérdésében. Lehetetlennek tartja, hogy egy nemzetgyűlési képviselő beszédéből ne engedjenek közölni egy szót sem, mikor az becsületesen keresi a megoldást. Ismereti enyngi beszédét. Abból indultam ki, hogy a magyar nemzet okos politikával visszanyerheti a régi Magyarország teljes területét. A szabad királyválasztás mellett emberi és nemzeti érdekek szólnak. A nemzetnek joga van a trónra azt ültetni, akit a lelke szerint méltónak tart arra. (Nagy zaj.) Rámutattam arra, hogy mi

akik a szabad királyi választás alapján állunk...

Óriási láрма tör ki erre, a képviselők a padokat verik.

Szemrecsányi György: Kik azok? Meskó Zoltán, a padot verve: Nem Budapest választ királyt!

Elnök, folyton csegetve, közbekiált: Most nem választunk királyt!

Usetty Ferenc: Mi még tanácsosokat sem tudunk választani, nehogy királyt!

Beniczky Ödön: Éljen a király! Ujra nagy kavardás támad. A padokat döngetik.

Szemrecsányi György: Nekünk koronás királyunk van!

Rubinek István: Megszökött!

Erre a zaj ismét fölviharzik. A képviselők felugrának helyeikről.

Meskó Zoltán Friedrich felé: Te kergetted el a királyt!

Gál Gaszton Friedrich felé: Nagyon sok a jogforrás!

Kovács J. István: Nem akarom ezt a kérdést most elintézni.

Szemrecsányi György: Miért hozta ide?

Kovács J. István: Mi minden személyes kérdést kikapcsolunk.

Megint óriási zaj kerekedik. A padokat verik. Az elnök folyton cseget.

Gál Gaszton: Puccs készült!

Friedrich István: Vállalom a felelősséget!

A zaj tetőfokra hág. Az elnök nem tud csendet teremteni és 5 percre felfüggeszti az ülést.

Az elnök minden erejével igyekszik a rendet helyreállítani, de nem tudja, mire újból felfüggeszti az ülést.

Szünet után ismét megnyitja az ülést és kéri a képviselőket, hogy nyugodtan hallgassák meg a beszélőt.

Kovács J. István: A puccskisérletekkel szemben leszögezi azt az álláspontot, hogy a becsületes pártközi egyezséget meg kell tartani, mert csak akkor szabad dönteni a király kérdésében, ha a békét megkötöttük. Mindenféle puccskisérlet csak árthat a nemzet érdekeinek. Egyesek kérdést intéztek Károly királyhoz, vajjon reflektál-e az osztrák trónra? Károly király válasza az volt, hogy erről semmi körülmények között sem mond le.

Szemrecsányi György: Nem igaz. Ki mondta?

Kovács J. István: József főherceg mondta.

Óriási zaj tört ki erre, amely percekig tartott.

Meskó Zoltán: Most már tudják, hogy ki mondta.

Kovács J. István: Nincs joga senkinek sem kétségbe vonni a forrás hitelességét.

Andrássy Gyula gróf: Tévedés van a dologban.

Kovács J. István: Méltóztassék azt vele elintézni. A régi monarchia feltámasztását nem akarjuk. Ha van valami, amit a tengernyi kinből és szenvedésből megmentettünk, az a nemzet függetlensége és szabadsága.

Ugron Gábor: A független Magyarország épügy meg lesz Károly alatt is.

Beniczky Ödön: feláll és közbeszól valamit.

Meskó Zoltán: Mi van Kovács Gáspárral? (E név alatt akarták Magyarországra hozni Károly királyt.)

Beniczky Ödön: Abszolút komolytalan dolog ez.

Kovács J. István: Képviselő-társaim hosszú sora hallotta ugyan-

ezt József főhercegtől. Akármilyen módon dől is el a királykérdés, mi akik számszerint a nagy többséget képezzük, nem vagyunk hajlandók feláldozni a magyar függetlenséget és szabadságot. Egyik nagyhatalom sem nézné jó szemmel a régi monarchia feltámasztását.

Felkiáltások balról: Ki akarja?

Kovács J. István: Aki nem akarja, ne vegye magára!

Haller István kultuszminiszter: Nagyon kevesen akarják.

Friedrich István: Senki sem hiszi el a puccsokat.

Kovács J. István: A 67-es és 48-as harcok feltámasztása gazdaságilag is súlyos következményekkel járna. Seitz is azt mondta, hogy a régi Monarchia feltámasztása olyan volna, mintha két koldus összeállana. Magyarország azonban sohasem lesz koldus. — Tiszta helyzetét kell teremteni. Az ülés folyik.

Dr. Baltazár Dezső püspök elfoglalta a debreczeni református egyház lelkeszelnöki székét.

A presbyterium lelkes tüntetése Baltazár Dezső mellett.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Történelmi jelentőségű napja volt tegnap a kálvinista Rómának. Dr. Baltazár Dezső püspök elfoglalta a nagymultu debreczeni nagy kálvinista egyház lelkeszelnöki tiszttségét. Az a viharos, tüntető éljenzés és lelkesedés, amely dr. Baltazár Dezsőt ebben új és diszes pozíciójában fogadta, messzehangzó bizonyossága annak az egyre jobban megerősödő bizalomnak, amely dr. Baltazár Dezső, az egész magyar kálvinista egyház hivatott vezére, iránt megnyilvánul.

Egyházi szempontból különösen fontos ez azért, mert így az egyetemes magyar ref. egyház, a tiszántúli ref. egyházkerület és a debreczeni nagy egyház között teljes a harmónia. A debreczeni egyházat nem lehet többet ütőkártyának fölhasználni, a kálvinista egységet, amelyre sohasem volt nagyobb szükség, mint ma, nem lehet többet megbontani. Hiába is ásnak vermeket, vetnek ki töröket: a magyar protestantizmus nem szédülhet bele, hanem áll rendületlenül nagy vallási és nemzeti hagyományainak sziklaszilárd alapján.

Ezt képviseli dr. Baltazár Dezső törhetetlen akaraterővel s kifeje-

zésre is juttatta kálvinista nyíltsággal és határozottsággal. Dr. Baltazár Dezső békét akar, de egyházának jogait és érdekeit kész még az életével is megvédeni.

Felemelő hangulatban folyt le a presbyterium gyűlése, amelyről az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

A gyűlésen Könyves Tóth Kálmán helyettes lelkeszelnök egyházi részről, Márk Endre polgármester gondnok, világi részről elnökölték.

A megnyitás után dr. Szabó Ferenc helyettes főjegyző előterjesztette az előkészítő bizottság javaslatát Könyves Tóth Kálmán, Szele György, Úrai Sándor lelkeszelnök bejelentéséről.

Dicsőfi József dr. halálával ugyanis megüresedett a lelkeszelnöki állás. Szabó Ferenc dr. ismertette a kérdést. Az egyházi törvények szerint a helyi szolgálatra legidősebb lelkész tölti be a lelkeszelnöki tisztet. Könyves Tóth Kálmán a legidősebb debreczeni lelkész, de ő felmentést kért ez alól a megbízatás alól. Hivatkozott bejelentésében öreg korára és arra, hogy az ispotályi szegényház vezetésével amugy is el van foglalva. Szele György az utána kö-

vetkező legidősebb debreczeni lelkész, szintén kérte felmentését, amennyiben a felső leányiskola igazgatótanácsi elnökségével, továbbá a számadó bizottság elnökségével igen el van foglalva s a kettős állás gátolná tiszttségének lekiismeretes teljesítésében. — Ugyancsak felmentését kéri Uray Sándor, ki az iskolaszék elnöke és az egyháztársadalmi és a belmiszteri teendőkkal amúgy is igen el van foglalva.

Az előkészítő bizottság javasolja, hogy a presbyterium a felmentést kérő három lelkészt mentse fel a lelkészelnöki teendők alól.

Dr. Varga Lajos szólalt fel legelőbb a tárgyhöz. Hosszabb beszédében azt javasolta, hogy a presbyterium a saját kebeléből küldjön ki egy bizottságot a kérdés előkészítésére. A bizottság vitassa meg a kérdés személyi részét és terjesszen a legközelebbi gyűlés elé konkrét javaslatot.

Márk Andre gondnok, miután más felszólalás nem volt, szavazásra bocsájotta a javaslatokat. Minthogy dr. Varga Lajos napirendről való levételt javasolt, előbb az ő javaslatát tette fel. Dr. Varga Lajos javaslata mellett mindössze tizen szavaztak, míg a nagy többség ellene volt.

Varga Lajos és hívei közbekiáltottak:

— Ellenpróbát!

Most felállottak azok, kik az előkészítő bizottság javaslatát fogadták el. Márk Andre megszámolta és kijelentette:

— Harmincegy. Többség.

Ezután Márk Andre a következőket mondotta:

— Miután egyházi törvényeink megállapítják, hogy kinek kell el látnia a lelkészelnöki teendőket, most a lemondások elfogadása után legidősebb debreczeni lelkész, főtisztelendő dr. Baltazár Dezső püspök ur, ki . . .

Felkiáltások: Éljen! Éljen! — (Nagy taps.)

Márk Andre (folytatja): ki egyedül jogosított és kötelezett a lelkészelnöki teendők ellátásával. Indítványozom, hogy négy tagú küldöttséget menesszünk a püspök urhoz, felkérve őt, jelenjen meg közöttünk és nyilatkozzon a lelkészelnöki állás elfogadása felől. Indítványozom Nagy József, Kertész István, Kertész Imre és dr. Erdős József presbitereket küldjünk ki.

A presbyterium ehhez egyhangúlag hozzájárult. A küldöttség elment, közben a tárgysorozatba kezdett a gyűlés.

Öt perc múlva megjelent Baltazár Dezső a teremben. Olyan éljenzés fogadta, amelyet a csendes terem régen nem hallott. A presbiterek kivétel nélkül felálltak tiszteletére és állva hallgatták végig az üdvözlő beszédeket.

Könyves Tóth Kálmán intézett előbb is üdvözlő szavakat Baltazár püspökhöz. Ismertette, hogy ő, Szele és Uray lelkészek miért voltak kénytelenek lemondani. — Főtisztelendő püspök urra vár most a feladat. Tudja nagyon jól, hogy az egyházkerület ügyeivel nagyon el van foglalva, de munkabírása bizonyára meg fog birkózni a feladattal. Hisz munkabíró ereje olyan nagy, hogy mindenki csodálja. Felkéri, fogadja el az elnöki tisztséget.

A debreczeni egyház méltóságának megfelelő, hogy a püspök töltsön be a lelkészelnöki tisztsé-

get, melyet a múltban is olyan nagy emberek, mint Balogh Péter, Révész Bálint, Kiss Áron, Eröss Lajos töltöttek be.

Könyves Tóth szavait lelkes éljenzés kísérte. Aztán

Márk Andre emelkedett szólásra. Mint a világi elnök üdvözlő leendő elnöktársát. *Orvtámadás, személyeskedés teljesen távol áll a presbyteriumtól.* Ezt bizonyítja a mai nap. Itt teljes az egyetértés és szeretet. Mindenki meg van győződve, hogy milyen szándék vezeti azokat a tilkos kezeket, melyek egyházunk egységét akarják megbontani.

Közbekiáltások: Ugy van!

Dr. Baltazár Dezső székfoglaló beszéde.

Hogy az elnöki szék elfoglalására jogosított lelkészársaim nem kívánnak ezzel a jogukkal élni, ebben a tényben a debreczeni kálvinista egyháznak szép hagyománya ujul meg; melynél fogva a lelkész-elnökség díszével rendszerint a püspököt ékesítették fel. Ha még kálvinista egyházunk demokratikus felfogása is elsőnek tartja a püspököt az egyenlők között, akkor ennek a felfogásnak tisztességi elvökből önként következnek, hogy a püspök a presbyteri gyűléseken is mint első, vagyis mint elnök, foglaljon helyet az egyenlők között. Törvénybe azért nem foglalta ezt a törvényhozás, mert bizást volt várható, hogy önként is úgy lesz; mint ahogy tényleg itt is bekövetkezett rövid, eltérő s áldásosnak épen nem mondható közbevetés után.

Hogy a régi tisztességes felújulását a mélyen tisztelt presbyteriumnak irántam megnyilvánuló bizalom is kíséri, ez boldoggá tesz, a rám váró terheket megkönnyíti, az ismétlődő szenvedéseket engeszteli s a presbyterium iránt hálára kötelez.

A debreczeni egyház a tisztántali egyházkerületnek mindig szeméfenye volt. Ez az egyház a benne rejlő nagy evangéliumi és nemzeti erőknél s a debreczeni kálvinista polgárság hitelvi szilárdságánál fogva mindjárt a reformáció kezdő századában vezéri helyre jutott a nagy tisztántali egyházkerületbeli; sőt az összes magyarországi kálvinista eklézsiák között; dacára annak, hogy a tisztántali egyházkerület magva nem itt Debreczenben, hanem Szatmárvármegye területén alakult ki. Ezt az elsőségét és kiválóságát elsősorban nagy lelkipásztornak köszönhettem, akik reformátori ihlettséggel, fényes tudománnyal, az igazság mellett hajlíthatatlan megállással, kálvinista hitükért halálra is elszántággal világoltak a vezéri helyen. Bálint pap, Márton doktor és Méliusz állottak sziklaként az ellenség minden viharát. Martinuzi György a pápistaság bilincsvaskézével akarta az evangéliumi szabadság szárnyára rákövetni. Ecsedi Bátor György a lutherség érdekében törvényhozás erejével próbálta a kálvinizmus kibontakozását megakasztani, Dávid Ferencék a tudományos készültség hatalmas fegyvertárát vitték harcra a szentháromság-tagadás konokságával Debreczen tiszta hite ellen. De a Méliuszok acél jellemű, hősi ellentámadásán mind az erőszak, mind a világi törvény, mind a tudomány hármass próbálkozása összerört.

Ilyen lelkipásztor szeretnék lenni én is. Az igyekezet meg van bennem teljes elszántással mindazoknak a nagy szellemkölcsi értékeknek megvédésére, amelyek nagy reformátor elődeimtől rám maradtak. Ezekről lemondani nem lenne egyéb, mint letépní egyházunkat annak a fejlődésnek utjáról, amelyen haladva az egész művelt világ tiszteletét vívta ki magának.

Mind az evangélium világossága, tisztasága és szabadsága; mind romba dőlő magyar hazánk legszentebb nemzeti érdeke parancsolja, hogy megmaradjanak szilárdan, hajlóság és engedés nélkül azokban, amelyeket megalkottak a nagy idők nagy emberei; azok, akik minden földi hatalmasságok, fenyegetések és veszedelmek ellenében ki merték az apostolok bizonyágtételét mondani: „nem tehetjük, hogy amiket látunk és hallottunk, azokat ne szóljuk“.

Szomorúsággal illet, hogy nincsen olyan nagy erőm és nagy tudományom,

Tudjuk nagyon jól, ha irásban, szóban támadnak vezérünkre, ez a támadás egyházunk ellen is irányul. Igenis felvesszük a támadást és azon dolgozunk, hogy ne hagyja magát megteveszteni senki. *Ha kellett legény a gátra, úgy most kell!* Meg kell mutatni, hogy a tévelygők rossz uton haladnak. Hithű emberekre, erős kormányos kezekre van most szükség, kik, ha kell, a gályákra mennek.

Ismét nagy éljenzés hangzott fel és folytonosan tartott, míg Baltazár elfoglalta az elnöki széket. Egyszerre csönd lett és felhangzottak Baltazár szavai:

mint volt ősi elődeimnek. Pedig most amikor

regi ellenségünk fokozott erővel háborog ellenünk; most amikor a kálvinista sion bástyáit kívül is, belül is csel és árulás ássa alá, vihar ostroma veri,

most kellenének új apostolok, új hősök! új Méliuszok. A sötétség szélső elemei előrkeztettek látják újra az időt, hogy a szabadság elfajulása elleni jogosult felháborodás hangulatát felhasználva, az építő szabadság és józan felvilágosodás, a termékeny haladás és okos tudomány iskolájának; a kálvinizmusnak épületét is romba döntésék. Én napként fenyeskedő őseimtel megtaumlant, örököl kötelességként átalvettem, hogy ezt az épületet igénytelen erőm teljes megfeszítésével oltalmazzam.

Sebeim és szenvedéseim tanúbizonyások, hogy e réám bízott keveseken nem voltam hűtelen.

Ha a magyar kálvinista egyház és magyar nemzet történelmi alkotmányának, védelmi harcában itt-ott tévedtem, az csak a velem született általános emberi gyarlóság számámjára írható s az irtóztatóan rendkívüli viszonyokban bő méntességét találja. — Ezek között a háborgó viszonyok között nálam bölcsebbek is tévedtek, vagy hallgattak tétlenül, tanácstalanul, akik most elég vakmerők itélni a becsteltes küzdők és szenvedők felett. Tévedéseimet bűnnek csak az róhatja fel, aki úgy tesz ítéletet más felett, hogy a maga megítélésétől eleve elzárkózik.

Én úgy érzem, hogy nem bűnök, hanem épen erények miatt vagyok vádolható a bűnös világtól. Ugy érzem, hogy a magyar református sion „reménységéért vétettem körül láncokkal“.

A láncokat azonban széttépi az igazság ereje. Mert az igazság isteni erő, amit emberi erő véggépen meg nem olthat. Igazságnak elfogadom és vallom, védem és érvényesítem mindazt, ami a fényes multu, elhomályosított jelenű, de hiszem, hogy fényes jövődjű debreczeni református egyház hagyományára, joga és igazsága.

A kötelesség teljesítésében legszigorubb bíró magam iránt voltam, vagyok s leszek. De e jogon lehetek s leszek szigoru másokkal szemben is. Hivok és kérek mindenkit az egyház hivatalosai közül: elnöktársamat, lelkipásztortársaimat, a presbyteriumot, egyházközségi képviselőtet, tanár- és tanítótisztületeket, de mind az egész gyülekezetet is a védelmi harcra.

Mert halálosan komoly Intellemmel mondom, hogy a „jelen való idők gonoszak“. Békeségre vágyom. De nem a halál békeségére; hanem arra a békeségre, amit az igazság érvényesülése biztosít.

A testemet elaltathatja a halál, de a lelkemet semmi hatalma a világnak, amelyet hiába is nyernék meg, ha a lelkemet elveszíteném.

Más felekezetekkel békés szomszédságban lehetünk és legyünk, de csak egymás mellett. Velük vallásilag intézményesen össze nem elegendhetünk; mert ha összelegyüdünk, akkor kálvinista jelle-

münk tisztaságában és erejében helyrehozhatatlan kárt szenvedünk.

A vének bölcsességéből tiszteletadásal meritek; a látó szemű ifjak és férfiak, a prófétáló leányok és asszonyok seregét csatarendbe vonom.

Vigyázza és imádkozza, dolgozza és küzdve, szenvedve és megáldoztatva is őrt állók igazságunk szent határain,

melyeken belül Isten dicsőségére áll az Ur Jézus evangéliumának temploma; a szent város, az új Jeruzsálem, amelyben nem lámpa, nem hold és nap világítanak, hanem

„az Isten dicsősége világosítja azt és annak szövétnöke: a Bárány“.

A Főtisztelött és Méltóságos presbyterium szeretetébe és elnézésébe ajánlom gyarlóságaimat és kérem segítségüket.

Dr. Baltazár Dezső szavait hosszantartó taps és éljenzés kísérte. Majd Márk Andre indítványozta, hogy az üdvözlő beszédeket teljes szövegében vegyék be a gyűlés jegyzőkönyvébe. Többen közbekiáltottak:

— Ki kell nyomtatni!

— Szét kell osztani, hogy mindenki olvassa!

Az indítványt megtoldotta Márk Andre azzal, hogy a beszédeket ki is nyomtatják. Ehez a presbyterium hozzájárult és áttértek a tárgysorozatra, mely jobbara adminisztratív ügyeket tartalmazott.

A gazdák az ujonnan kivetett gabonamennyiség jegyzékét megtekinthetik Debreczen és Vidéke Mezőgazdák Hiteleszövetkezeténél (Csapó-u. 30.), addig is, míg a listtiroda számukra a felhívást kézbesíti. Csak az ország javát segítik elő, ha a beszállítás mielőbb megtörténik.

Zoványi Jenő egyetemi tanár a bíróság előtt.

A debreczeni törvényszék tegnap tárgyalta dr. Zoványi Jenő egyetemi tanár ügyét, akit Kovács Lajos ipariskolai tanárral egyetemben egy rendbeli izgatással vádol az ügyészség. Az izgatás vádja Zoványinak Kovács Lajosnak a tanárok szakszervezetének megalakításánál kifejtett működésén alapszik. Az ügyet rendes hármas tanácsban tárgyalta a törvényszék, miután a kommunista bünpörökre előirt gyorsított eljárás erre az ügyre nem alkalmazható.

A vádirat felolvasására nem került a sor, mert az ügyész, dr. Bod Kálmán, arra hivatkozással, hogy a nyilvános tárgyalás veszélyeztetné a közérkölcset és a közrendet, zárt tárgyalást kért. Dr. Zoványi kijelentette, hogy ellene van a nyilvánosság kirekesztésének.

Rövid tanácskozás után a bíróság elrendelte a zárt tárgyalást. Szuchány Andor elnök kijelentette, hogy az ügy tárgya politikai és alkalmas lenne arra, hogy izgatott hangulatot teremtsen és a közrendet sértse.

A bíróság határozata ellen Zoványi semmisségi panaszt jelentett be. Két bizalmiférfi maradt csak a teremben. Egyik dr. Mártonffy Marcell egyetemi tanár, másik egy egyetemi hallgató, a többi hallgatót el távolították.

Az ügyet zárt ülésben tárgyalta le aztán a bíróság. Ítélehozzatalra lapunk zártáig nem került sor.

HIREK

Az Egyetértés cipőakciója. Az Egyetértés cipőakciója, amellyel a legszegényebb gyermekeknek akarja biztosítani a nélkülözhetetlen lábbelit, városzerte a legmelegebb visszhangra talált. Derék iparosaink egymás után jönnek segítségünkre. Így tegnap *Hajdu Miklós*, Mester-u. 32. szám alatti lakos ajánlotta föl 5 pár cipő elkészítését. Ezenkívül még az alábbi sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Hajlandó vagyok a szegény gyerekek részére 2-3 tucat felsőrést bérmentesen elkészíteni és esetleg egy tucatot beléssel is ellátok.

Tisztelettel:

Kónya Erzsébet,
cipőfelsőréskészítő
Teleki-utca 46.

A szegény szülők is egyre tömegesebben jelentkeznek, hogy gyermekeiknek cipőt juttassunk. Az Egyetértés szerkesztősége már közelesem megteszi a lépéseket, hogy az eddig összegyűlt anyagból cipőt kaphassanak az arra legjobban rászoruló szegény gyermekek.

A cukrot nem lehet jövedelem szerint elosztani. Még ez év augusztusában a debreczeni közlemezési ügyosztály előterjesztést tett a közlemezési miniszterhez annak engedélyezése iránt, hogy a cukor-ellátást jövedelmi kategóriák szerint szervezhesse, vagyis, hogy a tehetősebb osztályt a közlemezésből kikapcsolhassa. Tegnap érkezett meg a közlemezési miniszter válasza, amely szerint e módszert nem tartja kereztülvihetőnek, mert külföldi származású cukor nincs olyan nagy mennyiségben, hogy a tehetősebbek abból fedezhessék szükségleteiket. Nem tesz azonban észrevételt a miniszter az ellen, ha az importált cukorból beszerzési áron kapnának a szegény betegek és csecsemők s az árkülönbséget a vagyonosabbak cukoránhoz csapnák hozzá.

Schnetzer tábornok elismerése. A közszolgálati alkalmazottak kedvezményes ellátására kirendelt kormánybiztos, Schnetzer Ferenc szkv. tábornok, nyug. hadüg., miniszter folyó évi október 11., 12., 13-án Debreczenben volt s a debreczeni közalkalmazottak beszerzési csoportjának vezetőségével a beszerzési csoportnak a budapesti magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezetébe való bekapcsolásáról tárgyalásokat folytatott. Megtekintette a beszerzési csoportot s annak helyiségét, valamint a beszerzési csoport étkezdéjét, mely az ország vidéki városaiban a legelső ilyen intézmény. A látottak felett a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott s kiállításra helyezte, hogy a beszerzési csoport már folyó évi november 1-én megkezdheti felszámolását. — Miután ezen időre a magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezeté fiókját meg fogja nyitni és a közszolgálati alkalmazottak ellátását teljesen üzletkörébe vonja.

Die Modenwelt október 1-i száma és a Die Dame október 15-iki száma megérkeztek és kaphatók a „Mélusz” könyvkereskedésben.

Debreczenben keresnek egy nagystílusú szélhámost.

Öt és félmilliót követelt el.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Tegnap a debreczeni rendőrség a fővárosi államrendőrségtől átiratot kapott, melyben körözletni kéri Takács Gábor 27 éves, volt magánhivatalnokot, ki több fővárosi kereskedőt összesen 5 és fél millió korona erejéig becsapott. Takács mindenféle árukat kínált megvételre vagonkételekben és olyan üzleteket kötött, hogy a fuvarlevelek másolatának felmutatásakor fizetendő a vételár. A kereskedők fizettek, de a más legteljebb a holdban volt. Mikor a csalásra rájöttek, Takács Gábor a kicsalt milliókkal együtt megszökött.

A volt államtitkár tolvaja.

Megirtuk, hogy Debreczenben elfogták Bolgár Ferenc volt államtitkár tolvaját, Molnár Imre komornyikot, ki gazdájától a kommun alatt másfél millió korona értékű tárgyat vitt el. A nyomozás során ma bevallotta Molnár Imre, hogy az ellopott tárgyakat Budapesten egy ház mesternél rejtette el. Ő maga a legnagyobb nyomorban tengődött és csavargásból élt, mert az elrejtett lopott értékekhez nem mert hozzányulni, nehogy gyanússá váljon és elfogják. Molnár Imre már hónapok óta itt csavargott Debreczenben. Még rendes lakása sem volt. Nyáron át gyakran kucorításokban húzódott meg éjszakára. Tettét nagyon megbánta, mert mint mondta, a gazdájánál nagyon jó helye volt, de a kommunizmus bűnre csábította. Holnap felkísérik Budapestre.

Térey Sándor erdélyi író „Feltámadás” című könyve, a magyar irrodalom eddig legszebb terméke, most jelent meg és kapható a „Mélusz” könyvkereskedésben. Ára felárral 14—korona.

Dr. Buczy Ferenc ügyvéd irodáját Arany János-u. 2. szám alá (Hungária-palota) helyezte át.

Elítélt tolvajok. Furfangos módon hajtott el Kozma Sándor és Kozma György nagylétai földművesek Lindenfeld Ignác hízalójából hat darab hízott sertést. Kozma György beállított egy ott lakó ismerőséhez és éjjeli szállást kért tőle. Éjszaka aztán felkelt és az időközben odaérkezett Kozma Sándorral együtt hat darab hízott sertést elhajtottak. Bánkig hajtották a sertéseket, ott behajtottak egy tanyára, kocsit kerítettek és hazavitték Létára. A csendőrség hamarosan a nyomára jött a tetteseknek és letartóztatta őket, az ellopott sertéseket pedig visszaszolgáltatták Lindenfeld Ignácnak. Ma állt a két Kozma a törvényszék előtt, hol teljesen beismerő vallomást tettek. A törvényszék lopás büntetésében mondta ki a vádlottakat bűnösnek és ezért őket egyenként másfél évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttáért, a védő pedig enyhítésért felebbezett.

Valódi Velourkalapok

divatos színökben és formákban
FRANK EDÉNÉL.

DEBRECENI
Kalapgyár
STÉLLKÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek.
Placz-utca 63. szám.

Nincs kizárva, hogy Debreczen felé vette az utját azzal a számítással, hogy a demarkacionális vonalon átszökjön. Eppen azért a debreczeni államrendőrség minden intézkedést megtett elfogatására, ha feltalálható volna.

Takács Vince 27 éves, római kat. vallású, közép termetű, szeme kék, balszemére nem lát, hizott alak, szemöldöke, haja barna, bajusza beretvált. Eltűnésekor barna ruhát, csikos nadrágot, lakkbetétes cipőt viselt.

A nyomravezetőnek a megkezdül összegtől öt százalékot adnak a károsok.

Elevenen megégett.

Kecskemétről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt szombaton este a vacsi erdőben. — Fát irtó napszamosok közül Szolák János munkás az egyik tüzrakásnál pipára akart gyújtani. Miközben lehajolt, szélhűdés érte és eszméletlenül terült el az izzó fahasábok között. Mire ráakadtak, alsó teste üszkösödésig megégett. Beszállították a kecskeméti kórházba, de életbenmaradásához kevés a remény.

A méregkeverő orvos. Lankaster Hány detektív sorozatának 3. füzetét megjelent, amely tartalmával lebilincseli az olvasót s sokkal érdekesebb, mint az eddigiek voltak. A füzet minden könyv- és újságlérsítónál helyen 5 koronáért már kapható. Az előző füzetek csakis a Színházi Figaróban szerezhették meg.

Derecskel Közgazdasági Bank R.-t. transzaksiója. Értésültünk, hogy a Derecskei Közgazdasági Bank R.-t. a napokban magába olvasztotta a Derecskei Kereskedelmi Részvénytársaságot, mi által Derecske község egy hatalmas közgazdasági intézménnyel gazdagodott. Igazgatóságában helyet foglal a helyi és vidéki gazdatársadalom kiválósága.

Feltámadás. Minden magyar szívét megdobogtatja Térey Sándor Feltámadás című könyve, mely most jelent meg Budapest s pár nap alatt több mint ezer példányban kelt el. A nemzeti önérték ritkán hallott hangjai csendülnek fel benne. Páris, Budapest, a Kárpátok, Erdély városai vonulnak el megragadó képekben, megrázó erővel tör fel az elszakadt magyarság jalkiáltása. Az erdélyi írónak gyönyörű kiállítású, színes borítékú könyve kapható a „Mélusz” könyvkereskedésben. Ára felárral 14 K.

NŐI FELŐLTŐK és kosztümök, eredeti bécsi modellek, valamint leánya felöltők nagy mennyiségben érkeztek Frank Sándor céghez, Debreczen, Piacz-utca 42.

„Héra” kézimunkaüzlet, fennemű javítóval és Kolosné nyakkendő-terme Simonffy-u. 5. szám.

Bélyegző-gyár

és vésőintézet,
PAULO I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 13—65. sz.

Gumibélyegzők, festék-párnák, keletbélyegzők

legjutányosabban beszerezhetők a
Debreczeni Első Bélyegzőgyár
és Könyvnyomdában
Placz-utca 81. szám alatt.

Jellinek Mortont letartóztatták. Prágából jelentik, hogy Jellinek Mortont, a több millió valuta szélhámost, a kerületi kapitányság rendelkezésére letartóztatták.

Felhívás. Dr. Márffy Ede (egyetemi tanár), Várhegyi Gyula, Varga István (hivatalnok), Vitályos B. József (gyógy-szerész), Nagy Jenő (jogászsegítő), Orosz Jenő (magánhivatalnok) felhívata, hogy igazságszolgáltatásban Debreczen sz. kir. város nyilvántartó hivatalában, Egyház-tér 7. szám alatt azonnal jelenjenek meg. Ha nem tartózkodnának Debreczenben, úgy hozzátartozóik vagy ismerősök felkérnek, hogy jelenlegi tartózkodási helyeiket fenti hivatalban jelentsék be. Debreczen sz. kir. város nyilvántartó hivatala.

Pesti tréfák. A Mátgás Diák közli az alábbi tréfákat:

(Kár.) — Mancika, ne beszéljen ilyeneket, tudja, hogy én nem vagyok fából.

— Elég kár, Kancsali! Milyen jó lenne, ha télen befűthetnék magával.

(Azok a nők.) — Kiadom a báronak az utját. Képzeld csak, folyton meg akar csókolni. Persze, hogy nem hagyom magam!

— Az udvariatlan! Hagyja, hogy te ne hagyj magad?!

Képes levelezőlapok, újdonságok, most érkeztek és óriási választékban kaphatók a „Mélusz” könyv- és papírkereskedésben.

Dr. Szöllösi nemi betegeknek rendel, Hungária-épület.

Naponta frissen készült vacsora kapható a Svájci tejcsarnokban.

SHZ

A Csokonai-színház műsora:

Péntek: **Heidelbergi diákélet** színj. 5 felv. B. bérlet.
Szombat: **Próbaházasság** énekesjáték 3 felv. C. bérlet.

A Csokonai színházban pénteken este A) bérletben a *Heidelbergi diákélet* kerül színre. Ez a gyönyörű darab Budapesten a Vigszínházban is meg a premierjét is felülmúló sikereket arat. Kardoss Géza a legszebb alakítását mutatja be benne s a többi szereplők is kitűnőek. A Heidelbergi diákélet mindenkinek a legélvezetesebb színházi estét jelenti. Méltán nyilvánulhat meg iránta a legnagyobb érdeklődés.

A Próba házasságot, ezt a pompás énekes vígjátékot eleveníti fel szombaton a Csokonai színház, míg vasárnap délután a *Sylvio kapitány* kerül színre mérsékelt helyárrakkal. Jegyek előre válthatók.

A milliomossá lett Horváth Nusiról, a debreczeniek volt kedvencéről gyönyörű képet és cikket, *Egy leány, aki szép* címmel igen érdekes illusztrált levelet, *Tanay Frici* údvözetét, *Kardoss Géza* fővárosi útjának meglepetésteljes híreit, *Kaszab Anna* naplójának egy megkapóan kedves részletét, egyéb, színházi intimításokat, tréfát, rejtvényt, a *nyaraló Rácz Adáról* egy pompás fényképfelvételt közöl a *Színházi Figaró* ma, pénteken reggel megjelenő szenzációs új száma.

A Vigszínház pompás új műsorával, Kovács Lilly, Berky Kató, Kabók Győző írásaival, Angelo fényképpel, Farkas Imre versével, színházi intimításokkal ma megjelenik a páratlanul érdekes Debreczeni Hét Színház: Ujság!

Utoljára Kegyelmes Uram!
A Vigszínház szenzációs megnyitó műsora ma pénteken kerül színre utoljára a Majoreszkó című operettel, valamint az Éjjeli zene és a Szélmalom darabok, egyben Kovács Lili, Szemere, Berki, Iványos, Andai, Jávor magánszáma, amelyet estéről-estére a legjobb hangulatban hallgatott végig a közönség. Szombaton új műsort mutat be a társulat, mely Dan Norbert vendégjátékával, új darabokkal és szövegekkel száll sikra a siker érdekében, ami biztos.

J'accuse (Vádolom) regény, 7 felvonásban, párisi Pathé film. Nagy sikerrel mutatja be az Apolló ezt a szenzációs hatású filmet. A párisi Comédie Française színészei mesteri alkotást nyújtanak, a regény meséje teljesen új szerű és lebilincselően érdekfeszítő. Előadások 6 és 8 órákor. Jegyelővétel.

Franceska Bertini főszereplésével a Harag című 5 felvonásos drámát mutatja be az Arany Bika Mozi. Franceska Bertini művészi játéka, gyönyörű modulatai valószínű szenzáció erejével hatnak. Előadások 6 és 8 órákor. Jegyelővétel.

Cesarina II. (A világ urnöje.) Második részét mutatja be ma az Uránia. Kérjük a közönséget, hogy jegyeit elővételben vássa meg, hogy az esti pénztárnál a tolongás elkerülhető legyen. Elővétel délelőtt 10-12 ig, pénztárnyitás délután 4 órákor.

A román királyi hercegnőt eljegyzte a görög trónörökös.

Bukarest, okt. 14. Sinajában Erzsébet román királyi hercegnő születése napja alkalmából nagy bankett volt. Erzsébet királyi hercegnő eljegyzése a legrövidebb idő alatt megtörténik a görög trónörökösrel.

A gabonaneműek és őrléményeik tengelyen történő szállításának engedélyhez kötése.

M. kir. közlelmzési miniszter urnak 47.429-1920. K. M. sz. rendelete értelmében az ország egész területén mindennemű gabona és annak őrléménye tengelyen (gépkocsin, kiskocsin, talyigán) a város vagy község területén kívül eső helyre csak külön szállítási engedéllyel szállítható.

A szállítási engedélyeket Debreczen sz. kir. városban a közlelmzési ügyosztály szállítási igazolvány osztálya (Piac-u. 9. sz. I. emelet 5. ajtó) a 6923-1920. M. E. és 7875-1920. M. E. sz. rendeletben foglaltak figyelembevételével állítja ki minden olyan esetben, midőn saját termésnek vagy munkabér fejében kapott mennyiségnek vagy a szállító fél által eltartott személyek élelmzésére szolgáló és a fejkvótát meg nem haladó mennyiségnek, vagy — amennyiben a fél az adógabontát beszolgáltatta — vetőmag szükségletre szolgáló mennyiség szállításáról van szó, még pedig megállapított határsáv felő irányuló forgalomban 5 mázsa súlyig, egyéb helyekre pedig 10 mázsa súlyig. Nagyobb mennyiségek szállításához az engedély csak a közlelmzési miniszterium felhatalmazása alapján állítható ki.

Az engedély kiállítása díjtalan, azonban a szállítási engedély valamint a nyilvántartások nyomtatványköltiségeinek fedezésére darabonként egy koronát tartozik a fél a kiállító hatóságnak megteríteni.

A kiadott engedély érvénye általában véve egy naptári napra (24 óra) terjed ki.

A szállítási igazolványt nyert fél a szállítási megérkezése után a szállítási engedélyt a rendeltetési hely előljárásihoz, Debreczenben, a Csapó-u. 15. sz. a. liztirodához 24 óra alatt beszoalgtatni köteles.

Egyebekben hővebb tájékozást a Budapesti Közlöny 1920 október 8-iki 231-ik számában megjelent rendelet nyújt.

Közlelmzési ügyosztály.

SPORT

DTE-DEAC. Feszült érdeklődés előzi meg a két csapat vasárnapi találkozását. Az egyetemi csapat szeretné továbbra is megőrizni vezető pozícióját, viszont a DTE, mely a nyomdászok ellen jóformáról tett tanúságot, előbb szeretne rukkolni a bajnoki listán. A két egyesület találkozása, tekintve, hogy mindkét csapat komplett áll ki, nagy érdeklődésre tarthat számot. — A mérkőzés délután 3 órákor kezdődik a Diószegi-uti vasutas sporttelepen.

Debreczeni csapatok vidéken. A bajnoki mérkőzések során két debreczeni csapat szerepel vasárnap vidéken. A DMTK a NyTVE-t verő KSE-t keresi fel, míg a DNySC Nyiregyháza a NyTVE ellen játszik. Míg a DMTK — KSE mérkőzés nyílt, addig a DNySC ellen a NyTVE 3-4 goalarányú győzelme várható. A DKASE-nak Szolnokon a MÁV-val kellene mérkőznie, azonban a mérkőzés elmarad, mert a MÁV, a Kecskeméti AC-ot látja vendégül. A reinitenskedő Szolnoki MÁV. igazán megérdemelné már a játéktól való felfüggesztést.

A bírótestület és a vidék. A most megalakult Footballbírák Testületének Keletmagyarországi alosztályának tanácsában Kisvárdá, Nyiregyháza és Szolnok bírái két-két taggal képviselhetik magukat, akiket esetről-esetre nevezhetnek meg.

Nagy meglepetést keltett a KSE győzelme vasárnap a NyTVE fölött. A KSE felkesedésével egalizálta a NyTVE tudásbeli különbségét és a II-ik féldőben Berger révén érte el a győztes goalt.

Felhívás. Felkérem a DTE football szakosztályának tagjait, hogy pénteken este 8 órákor a Központi-kávéházban feltétlen teljes számban jelenjenek meg. Intéző.

KARLSBADI-
gyógyszertár megérkezett, kapható nagyban és kicsinyben
KONTSEKGÉZA
cégnél, Kossuth-utca 11. sz.

Mándoki Ferenc rézműves és kutfurási vállalata.
DEBRECZEN, Arany János-utca 13-ik szám alatt.

Készít rézből mindennemű dombormű munkát rajzszerű kivitelben; továbbá gyárt rézüstököt, üstházakat, palinkafőző-üstököt, rézedényeket és fürdő-kályhakat, melyeknek javítását szakszertűen és jutányos árak mellett eszközli. **Elvállal** kávéházi konyhaberendezéseket, szeszgyári munkákat; valamint jóvizű kutak furását, szivattyu-felszereléseket, tömeg kovácsolását, itató vasvályu, timár- és szappanfőző-üstök készítését. — **Raktáron tart** palinkafőző-üstököt, rézüstököt, üstházakat és vízmelegítőket.

Öcska rezet napi árban vesz. — Címezés (ónozás) hetenként egyszer. — Vidéki megrendelést gyorsan és pontosan teljesít.

Könyvek, zeneművek és divatlapok,
papír, író- és rajzszerkek
állandóan nagy választékban kaphatók Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület tulajdonát képező
„MÉLIUSZ” könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedésében.
Debreczen, Ferenc József-ut (Piac-u.) 26. szám.

Debreczen város és a Tiszántúli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.

FOTO
Fényképezési Szanuzlet Budapest
Rakóczi-utca 80
Nagybani-Rizsnyéi

Táncsterem
lakodalmi vagy bál alkalomra
bármikor kiadó.
Nyugoti-utca 48. szám.

Aranyat, ezüstöt, brilián-
sat a legmagasabb
árban veszek
POLLÁK
ékszerész. Piac-utca 79.

Egy 16 HP. Laurin Klement személyautó ELADÓ.
Benzin kapható a Pannónia Garageban,
Piac-utca 42. szám.

Fajalmát!
és többi faj gyümölcsöt keres
ULLMANN SALAMON
Kereskedelmi Részvénytársaság fűszer és csemege osztálya
Piac-utca 69.
(Vármegyeházával szemben.)

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetések díja hétköznapokon 10 szög 10 korona, minden további szög 1 kor. Vasárnap 10 szög 15 korona, minden további szög 1 korona 50 fillér. Vasárnapon betűkötés díja szövegkötés díjához képest kétszeresére lesznek felárulva. **Vidékéről** hirdetés díj postabélyegekben is beküldhető, hirdetésüket mindenkor ***** díjjal 12 óráig kérjük feladni. *****
Telefon szám: 4.

AJÁNLAT
Kályhatapasz, tűzálló chamotte, kapható Timár u. 11. Tóth. 4003
Naponta frissen készült vaosora kapható a Svájci tejcsarnokban. 3999
Horgonyozott lemez megérkezett, aki előjegyzett, átveheti Hatvan-utca 2. szám. 4004
Friss élesztő kapható állandóan Rosenthal Sándornál, Csapó-u. 19. sz. 3741

Meleg gyermek-holmik,
keztük, harisnyák, kamáslik, cipők stb. legolcsóbban kaphatók
Dr. Hegedűsné
"Gyermekdivatházában"
Simonffy-utca 2. szám.
Megrendelésre elvállal gyermekruhák készítését igen izlésesen.

KERESLET
Butorozott vagy butorozatlan szobát keres fiatal házaspár főtéren vagy főtér mellett. Magas bért fizetne. Cim kiadóban. 3998
Önálló aljvarró- és kézilányokat felvesz Szoboszlay Margit divatterme, Péterfia-u. 15. 4001
Tűző felvételük Csapó-utca 21. Vértési. 3997
Lámpa-gyújtók állandó - alkalmazásra felvételnek a világítási vállalat városi üzletében. 4003
Sárga-vaszt bármily mennyiségben napi áron vesz Grösz Nagy Ferenc Aranyegyszaru gyógyszerára, színház mellett. 3840
Kertész, nőtlen, nagyobb uradalomban állást keres. Kishegyesi-ut 30. 4004
Helyi ügynököt gyakorlatlalt bíró keres mielőbbi belépésre Ullmann Salamon Kereskedelmi Részvénytársaság fűszer és gyarmatáru nagykereskedése. 3977

ELADÁS
Hosszu női teli kabát, szörme galérral eladó. Czegléd-u. 14. kapu alatt jobbra. 3916
Sarokház állomásnál kívül, forgalmas helyen, eladó Sümeginél, Csapó-u. 11. sz. 4000
Eladó a Csapókert háta megett, a Geréb-telepen, 300 kvadrát csemegező, Értekezni hátul az udvarban. Lorántffy-u. 10. sz. 3994
Nagyobb mennyiségű új szövati tetőcserep eladó. Értekezni János-utca 17. 3993
Egy szobás-konyhás lakasomat elcserelelném ugyanolyannal. Nyil-utca 15. szám. 3996
Eladó új és használt butorok. József kir. herceg-utca 20. 3995

Olcsón eladók
Rakóczi-u. 14. sz. alatt
1 cserépkályha, elsőrendű anyagból,
több vaskályha,
1 használt federeskocsi.

Feladó szerkesztő:
Dr. SZATAI FERENC
Kiadja:
Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata.